

Lektionsplanering

Årskurs: 4-6

Ämne: Svenska

Tema: Poesi och relationer

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Eleverna ska ges möjlighet att läsa och tolka dikter, samt skriva egna dikter och reflektera kring språkliga uttryck.

Eleverna ska också ges möjlighet att analysera och diskutera skönlitteratur i olika genrer, däribland poesi.

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla en förståelse för och kunna relatera till olika människors erfarenheter och uttryck genom litteraturen.

Betygskriterium (E)

Eleven samtalar om och diskuterar varierande ämnen på ett sätt som till viss del utvecklar samtalen och diskussionerna.

Eleven skriver olika slags texter med viss språklig variation, i huvudsak fungerande struktur och innehåll samt viss anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven för enkla resonemang om innehållet i olika texter.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 4-6]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till poesi (10 min)

- Förklara vad poesi är och vad som kännetecknar denna litteraturform.
- Läs upp dikten "Folk. Främlingar och vänner" och diskutera kort dess innehåll.
- Uppmuntra eleverna att fundera på hur man kan använda ord på ett kreativt sätt.
- Gå igenom några exempel på hur bilder och känslor kan uttryckas i dikter.

2. Diskutera dikten (15 min)

- Diskutera vad orden "folk", "främlingar" och "vänner" betyder och hur de relaterar till varandra.
- Analysera de olika typer av människor som beskrivs i dikten och deras relationer till varandra.

- Fokusera på kontraster i dikten, till exempel blyga och spralliga människor, och vad dessa kontraster betyder.
- Låt eleverna dela egna erfarenheter och tankar om vänskap och främlingskap i smågrupper.

3. Att skriva egna dikter (15 min)

- Be eleverna att skriva en kort dikt om en person de känner, en främling eller någon de mött på ett ovanligt sätt.
- Uppmuntra användningen av liknelser och beskrivningar som hjälper läsaren att se och känna det de beskriver.
- Ge exempel på ord som kan användas för att skapa känslor eller bilder, t.ex. "stormande", "tyst", "ljuvlig", "mörk".
- Samla in dikterna och ge feedback på hur väl eleverna använder poesins stil och uttryck.

4. Reflektion och sammanfattning (10 min)

- Sammanfatta vad eleverna har lärt sig om poesi och relationer genom dikten.
- Diskutera hur man kan använda poesi för att uttrycka tankar om människor och omvärlden.
- Uppmuntra eleverna att reflektera över sina egna dikter och hur de har använt språket för att få fram sina tankar.

Ämnesinnehåll

Poesi: Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Diktens uppbyggnad:** Diktens form och rytm. Poeter använder ofta en fri form där rader och stavelser kan vara olika långa. Det gör att varje dikt kan vara unik.
- **Språkliga uttryck:** Hur kan vi använda språk på ett kreativt sätt? Eleverna ska känna igen och använda olika stilfigurer som metaforer och liknelser i sina egna texter.
- **Relationer mellan människor:** Dikten handlar om olika typer av människor och hur deras relationer till varandra skildras. Hur kan vi beskriva våra relationer med ord?
- **Ordval och känslor:** Eleverna ska förstå hur ordval påverkar läsarens känslor. Hur kan man få en dikt att kännas glad, sorglig eller mystisk?
- **Illustrationers roll i poesi:** Dikterna är ofta åtföljda av bilder som hjälper till att förstärka känslan i texterna. Eleverna ska förstå hur text och bild samverkar.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Poesi	Litterär form där språket används för att skapa känslor, bilder och rytm.	Från grekiska "poiesis" som betyder "skapande"
Metafor	En bildlig beskrivning där ett ord eller en fras används för att beskriva något på ett annat sätt.	Från grekiska "metaphora", som betyder "överföring"
Liknelse	En jämförelse som görs med hjälp av ord som "som" eller "lik".	Från latinska "similitudo", som betyder "likhet"
Rytm	En regelbunden växling mellan starka och svaga slag i språket.	Från grekiska "rhythmos", som betyder "flöde"
Främling	En person som man inte känner eller har mött tidigare.	Från fornnordiska "fræl" som betyder "fri"

Diskussionsfrågor

- A. Vad betyder det att vara en "främling"? Kan någon vara både en vän och en främling samtidigt?
- B. Hur tror du att vi kan använda dikter för att uttrycka våra känslor för andra människor?
- C. Om du skulle skriva en dikt om vänskap, vilka ord skulle du använda för att beskriva känslan av att vara nära någon?

Aktivitet

Eleverna ska i smågrupper skapa en gemensam dikt om olika typer av människor de mött, som vänner, främlingar eller bekanta. Varje grupp får ett tema (t.ex. "en vän på en fest", "en främling på gatan") och ska tillsammans skriva en kort dikt. Aktiviteten syftar till att få eleverna att arbeta tillsammans och använda språket kreativt. Grupperna ska läsa upp sina dikter för resten av klassen och ge varandra positiv feedback.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad betyder ordet "poesi"?	Poesi är en litterär form där språket används för att skapa känslor och bilder.
Vad är en metafor?	En metafor är en bildlig beskrivning där ett ord används för att beskriva något på ett annat sätt.
Vad innebär "rytm" i en dikt?	Rytm innebär den regelbundna växlingen mellan starka och svaga slag i språket.

Fråga	Svar
Ge exempel på ett ord som beskriver en främling.	Främling är en person som man inte känner eller har mött tidigare.
Vad betyder "liknelse"?	En liknelse är en jämförelse som görs med hjälp av ord som "som" eller "lik".
Vilket ord kommer från grekiska och betyder "skapande"?	Ordet "poesi" kommer från grekiska "poiesis".
Vad är skillnaden mellan en vän och en främling enligt dikten?	En vän är någon man känner och har en relation till, medan en främling är någon man inte känner.
Hur kan bilder påverka en dikt?	Bilder kan förstärka känslorna i en dikt och hjälpa läsaren att se och känna det som beskrivs.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en dikt om en vän eller en främling, där de använder åtminstone två stilfigurer (t.ex. metaforer eller liknelser). De ska tänka på hur ordval och rytm kan användas för att förstärka känslan i dikten. Hemuppgiften ska lämnas in veckan efter lektionen och kan fungera som en kompletteringsuppgift för elever som varit frånvarande.

Citat

"Det är inte så viktigt att vara en främling i en värld där vi alla är lika ensamma."

- Tove Jansson, 1967

Detta citat reflekterar över känslan av främlingskap och hur det är något som alla människor kan känna, oavsett om de är tillsammans med andra eller är ensamma. Det knyter an till dikten om "främlingar och vänner", där man reflekterar över relationer och vem man egentligen känner.

Tags: [Lektion](#)